

WYDARZENIA

Królewski gość w CMM

W 1997 roku CMM gościło Jej Wysokość królową Holandii Beatrix, która otworzyła w naszym Muzeum wystawę „Złoto za zboże. Związki Holandii z Polską w XVI-XVIII wieku”. 3 lutego mieliśmy zaszczyt gościć kolejnego członka rodziny królewskiej, córkę królowej Elżbiety II, Jej Wysokość księżniczkę Annę. Przybyła ona do Gdańska jako matka chrzestna statku „Pharos”, budowanego na zamówienie armatora brytyjskiego przez Grupę REMONTOWA. Prezes tego przedsiębiorstwa, a jednocześnie wieloletni przyjaciel CMM pan Piotr Soyka wybrał nasze Muzeum na miejsce organizacji uroczystego bankietu. Dzięki temu dyrektor CMM dr Jerzy Litwin miał możliwość zaprezentowania dostojnemu gościowi wybranych ekspozycji CMM oraz będącego pod opieką Stoczni Remontowej statku-muzeum „Sołdek”.

Księżniczka Anna i prezes Piotr Soyka w trakcie spotkania w CMM.
Fot. Bernadeta Galus

Trójkątny wykusz w budynku Dąbrowy to najlepsze miejsce do podziwiania pokładu statku-muzeum „Sołdek”. Tu dyrektor CMM dr Jerzy Litwin zapoznał królewskiego gościa z najważniejszymi faktami dotyczącymi parowca. Fot. Bernadeta Galus

Pierścień Hallera dla „Daru Pomorza”

Podczas uroczystych obchodów 86. rocznicy zaślubin Polski z morzem, które odbyły się 10 lutego w Pucku, wyjątkowe wyróżnienie spotkało statek-muzeum „Dar Pomorza”, gdyński oddział CMM. Otrzymał on Pierścień Hallera – honorowe odznaczenie ustanowione w 1994 roku przez Ligę Morską, a przyznawane w dowód szczególnych zasług wobec Polski Morskiej i Bandery Polskiej. Z rąk Prezesa Ligi Morskiej i Rzecznicy, wicemarszałka Sejmu RP Bronisława Komorowskiego Pierścień w imieniu muzealnego żaglowca odebrali: pani Teresa Boguszewska, wicedyrektor CMM oraz kapitan „Daru Pomorza” Tadeusz Ambrożek.

Noworoczne spotkanie TP CMM

Ponad 80 członków i sympatyków Towarzystwa Przyjaciół CMM przybyło na tradycyjne noworoczne spotkanie w dniu 27 stycznia. W części oficjalnej prezes TP CMM, dr Fryderyk Tomala, zapoznał zebranych z konkretnymi efektami współpracy Towarzystwa i Muzeum, przedstawiając listę eksponatów pozyskanych dzięki pomocy TP CMM. Poinformował też o zamiarach zakończenia w I połowie 2006 r. remontu starej maszynowni latarni morskiej w Rozewiu i udostępnieniu jej dla zwiedzających oraz o organizacji obchodów stulecia latarni morskiej w Stilo. Z kolei dyrektor CMM dr Jerzy Litwin, dziękując za współpracę, omówił dokonania CMM w ubiegłym roku i plany na rok 2006. Na część mniej oficjalną złożył się koncert kołęd, noworoczne życzenia – i długie rozmowy w gronie przyjaciół.

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

Inauguracja projektu Lagomar

W dniach 8–10 lutego w Rostoku odbyło się spotkanie partnerów projektu Lagomar (finansowanego z funduszu INTERREG III B), poświęconego dziedzictwu kulturowemu terenów nadzalewowych. Organizatorem spotkania, rozpoczynającego prace nad tym projektem, był jego lider – Uniwersytet w Rostoku. W czasie spotkania przedstawiciele zaangażowanych instytucji omawiali zakres swojego udziału i zadania w przedsięwzięciu, którego realizacja potrwa do grudnia 2007 roku. Centralne Muzeum Morskie reprezentowali dr Jerzy Litwin, mgr Robert Domżał i dr Waldemar Ossowski. Wspólnie z przedstawicielami Urzędu Gminy w Sztutowie przedstawili problematykę wystawienniczą Muzeum Zalewu Wiślanego w Kątach Rybackich w prezentacji pt. *The museum of Sztutowo – centre for Lagomar activities*, zaprezentowali ponadto założenia do tzw. *virtual curatorship*, czyli portalu informacji na temat działalności muzeów nadzalewowych. W ramach spotkania odbyły się także sesje warsztatowe w grupach roboczych, zorganizowano też wyjazd studyjny do miejscowości Torgelow, gdzie znajduje się park kulturowy i warsztaty szkutnicze, prowadzone przez Stowarzyszenie Historyczne Ukranenland (aktualnie wykonywana jest tam rekonstrukcja średniowiecznej kogi na podstawie modelu z Uecker-Randow) i do Eggesin, gdzie w ramach projektu Lagomar powstanie Centrum Historii Żeglugi Zalewowej.

Grupa Monitorująca w CMM

Na zaproszenie dyrektora CMM dra J. Litwina w naszym Muzeum odbyło się spotkanie tzw. Grupy Monitorującej, nadzorującej realizację programu Wspólne Dziedzictwo Kulturowe Bałtyku, zainicjowanego przez ministrów kultury krajów nadbałtyckich w 1997 r. W spotkaniu wzięło udział 16 osób, a jego głównymi punktami były: narada nad organizacją i programem III Forum Dziedzictwa Bałtyku w 2007 roku w Wilnie (m.in. zdecydowano o organizacji spotkania w tematycznych grupach roboczych w Kłajpedzie dzień przed rozpoczęciem Forum), a także prezentacja nowej strony internetowej, która będzie dostępna pod adresem www.baltic-heritage.net. Dyskutowano też nad koncepcją utworzenia grupy tematycznej zajmującej się nadmorskimi fortyfikacjami: pan Zbigniew Balewski z Muzeum Historycznego Miasta Gdańska przedstawił na przykładzie Twierdzy Wisłoujście specyfikę ochrony i konserwacji tego rodzaju zabytków.

PODSUMOWANIA

Jaki był rok 2005?

W poprzednim numerze Biuletynu Informacyjnego podaliśmy kilka danych statystycznych dotyczących zeszłorocznej frekwencji w CMM i latarniach morskich. Lektura sprawozdania CMM za ubiegły rok zachęca do przeprowadzenia podobnych podsumowań także w innych dziedzinach działalności Muzeum.

Sporo się w 2005 roku zdarzyło w zakresie prac projektowo-budowlanych: powstała koncepcja architektoniczna Ośrodka Kultury Morskiej przy gdańskim Długim Pobrzeżu, zaprojektowany został tzw. domek przycmentarny dla Muzeum Rybołówstwa w Helu, rozpoczęto prace remontowo-adaptacyjne w Muzeum Wisły w Tczewie, wymieniono windę w głównej siedzibie CMM. Przeprowadzono także prace konserwatorskie i malarsko-renowacyjne na dwóch zabytkowych statkach-muzeach: na „Darze Pomorza” m.in. w partii dna od strony wewnętrznej, w tzw. 5. przedziale, a na „Sołdku” nadbudówek na rufie i śródokręciu.

W ramach stałej ekspozycji w Spichlerzach na Ołowiance otwarta została wystawa „Życie codzienne na statku handlowym w XVIII wieku”, której podstawą są zabytki pozyskane w trakcie podwodnych badań archeologicznych na wraku angielskiego żaglowca „General Carleton”.

Zorganizowano 39 wystaw czasowych, z czego 31 w CMM i Oddziałach. Wśród nich była ekspozycja malarstwa Michała Gorstki Wywiórskiego z cyklu „Polscy artyści o morzu” oraz – przygotowana przez Instytut Archeologii UMK i Muzeum Okręgowe w Toruniu – wystawa *Tajemnice góry Św. Wawrzyńca*. Swoje zbiory zaprezentowaliśmy we Wschowie (*Muszele wód tropikalnych*), a posterowa wystawa w Archiwum Miejskim w Szanghaju (*Wisła w dziejach miasta Gdańska i Powiśla*) zainaugurowała ekspansję CMM na Daleki Wschód..

Muzeum wzbogaciło się o 234 nowe eksponaty, z których najciekawsze to obraz olejny „Młody konstruktor statków” Stanisława Chlebowskiego (1951), fajansowa waza do ponczu z wizerunkiem gdańskiej jednostki pływającej z 1797 r. oraz jedyny w naszych zbiorach model nowoczesnego okrętu wojennego „Orzeł”.

Po wystawach CMM oprowadzonych zostało 3179 osób w 116 grupach, przeprowadzono 169 lekcji muzealnych dla 3641 uczniów. Zorganizowanych zostało 8 konferencji, sesji i sympozjów, w tym dwudniowa, międzynarodowa konfe-

rencja „Fundusze Unii Europejskiej w ochronie dziedzictwa narodowego”.

Pracownicy CMM opublikowali ponad 20 artykułów w publikacjach i czasopismach naukowych, wydrukowany też został XII tom „Prac Centralnego Muzeum Morskiego w Gdańsku” – „Timor Maris” dr Moniki Jankiewicz-Brzostowskiej.

Dział Badań Podwodnych prowadził prace archeologiczne na Zatoce Gdańskiej, na wrakach XVIII-wiecznego holenderskiego statku handlowego, drewnianego żaglowca z pocz. XIX wieku i niemieckiego torpedowca z 1889 roku, a także na stanowisku portu średniowiecznego w Pucku, skąd podniesiono wrak łodzi klepkowej z X wieku. Łódź przekazano do Pracowni Konserwacji Muzealiów CMM, a rozpoczęcie jej konserwacji, zaplanowanej na dwa lata, jest jednym z największych przedsięwzięć Muzeum w zakresie konserwacji zabytkowego drewna.

Imponująco wygląda współpraca CMM z zagranicą: dyrekcja i pracownicy CMM brali udział w międzynarodowych konferencjach, sympozjach, warsztatach, badaniach naukowych, projektach (m.in. finansowanych przez UE MarMu-Commerce i Lagomar) i programach (MATRA), a przyjęliśmy gości ze wszystkich krajów nadbałtyckich oraz Ukrainy, Irlandii, Hiszpanii, Francji i Wielkiej Brytanii.

PROJEKTY

Wizualizacja architektoniczna Muzeum Rybołówstwa Bałtyckiego

Nowy oddział CMM – Muzeum Rybołówstwa Bałtyckiego we Władysławowie, do niedawna pozostający całkowicie w sferze projektów, zaczyna zyskiwać realne kształty. Grupa młodych architektów: Sebastian Deiryng, Zbigniew Ligenza, Ksenia Piątkowska i Małgorzata Rutkowska przygotowała wizualizację siedziby muzeum. Zakłada ona zlokalizowanie budynku nad morzem, w pasie pomiędzy starym i nowym falochronem. Dwubryłowy budynek mieściłby dwie odrębne tematycznie kolekcje – zabytki związane z rybołówstwem oraz archeologią morską.

ZAPROSZENIE

Dla uczczenia 80-lecia Gdyni

CMM, włączając się w obchody jubileuszu nadania praw miejskich Gdyni, zaprasza w piątek, 10 marca, na pokład statku-muzeum „Dar Pomorza”, gdzie otwarte zostaną dwie wystawy. Pierwsza to ekspozycja kolekcjonerska: „Gdynia. 80-lecie miasta na 800 medalach ze zbiorów Bogumiła Filipka”. Druga to wystawa planszowa, prezentująca statki o „gdynskich” nazwach. Wernisaż obu wystaw planowany jest na godzinę 14.00.